

Ծանաչի՛ր ինքը քեզ

Հաբարաբեր «Կրտուն» (education) weekly «Կրդություն» (образование) еженедельник 17.08.2022թ. չորեքշաբթի թիվ 30 (1055)

Վերափոխում Սուրբ Աստվածածնի (Խաղողօրինեք)

Սուրբ Մարիամ Աստվածածնի վերափոխումն (Խաղողօրինեք) տոնը Հայաստանյաց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու հինգ տաղավար (գլխավոր) տոներից է, նշվում է օգոստոսի 15-ի մոտակա կիրակի օրը: Այս տարի այն նշվեց անցած կիրակի՝ օգոստոսի 14-ին:

Սեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի խաչելությունից հետո Աստվածամայրը, իր Որդու պատգամին հնագամն (Յովի. Ժթ 26-27), շուրջ 15 տարի ապրեց Հովհաննես Աստվածաբան առաքյալի խնամատարության ներքո: **Միաժին Որդու համբարձումից** հետո Աստվածամայրը օրեր ու գիշերներ հարատեւում էր պահքի ու աղոթքի մեջ: Հաճախ այցելում էր Տիրոջ թափուր գերեզման եւ ծնկաչոր աղոթում:

Գողգոթա կատարած իր այցելություններից մեկի ժամանակ Նրա առջեւ հայտնվում է **Գաբրիել** հրեշտակապետը՝ արմավենու ճյուղը ձեռքին, ու ավետում Սուրբ Աստվածածնի՝ Երկրային աշխարհից դեպի վերին՝ Երկնային Երուսաղեմ վերափոխվելու, ինչպես նաև դրա ժամանակի նասին: Վերադառնալով տուն՝ **Աստվածածնն** այդ նասին պատմում է Հովհաննեսին, իսկ հետո նյուս առաջաներին ու ցույց տալիս Գաբրիել հրեշտակապետի կողմից տրված արմավենու ճյուղը, որից Երկնային լույս էր տարածվում:

Այսպիսով, Սուրբ Կույսը, պատրաստվելով Երկնային աշխարհ ճանապարհվելուն, պատվիրեց, որ իրեն թալեն Գերսեմանիի ծորակում: Ապա այդ սենյակում, պառկելով մահճին, մնաց միայնակ: Վերջապես լրացավ այն ժամը, երբ պետք է կատարվեր նրա՝ Երկրից Երկինք վերափոխումը:

Առաջալները շրջապատել էին այն զարդարված մահճը, ուր ընկողմանել էր **Աստվածամայրը**: Հանկարծ շողաց չտեսնված մի լոյս: Ներկաները սարսափեցին, երբ սենյակի վերեւում՝ ճառագայթների ներքո, հայտնվեց Հիսուս Քրիստոսը՝ հրեշտակմերի ու սրբերի ուղեկցությամբ:

Տեսնելով իր Որդուն՝ հրեշտակմերի գործով շրջապատված, **Աստվածամայրը** թերեւորեն բարձրացավ մահճից, խոնարհվեց Տիրոջը եւ հանգիստ, ասես քնի մեջ, ինգին ավանդեց իր **Միաժին Որդու** ձեռքը:

Աստվածամոր Երկրավոր կյանքի վախճանը «Անջում» եւ ոչ թե «մահ» բառով է որակվում հասկանալի դարձնելու համար նրա՝ Երկինք փոխադրված լինելը:

Հարունակությունը՝ էջ 7

Հախմատ

Հայաստանը մնում է գերտերություն

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանն ընդունել է Հախմատի համաշխարհային 44-րդ օլիմպիադայում արծաթե մեդալներ նվաճած Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականի ներկայացուցիչներին գլխավոր մարզիչ Արման Փաշիկյանին, թիմի ավագ Յաշիկ Թավավոյանին, շախմատիստներ Ոորերտ Հովհաննիսյանին, Սամվել Տեր-Սահակյանին եւ Սանուել Պետրոսյանին: Երկրից բացակայելու հանգամանքով պայմանավորված՝ հանդիպմանը ներկա չէին շախմատիստներ Յանան Մելքոնյանը եւ Գաբրիել Սարգսյանը:

Հարունակությունը՝ էջ 2

Արծաթ, որ ոսկու արժեք ունի

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարար Վահրամ Դումանյանը այսօր ընդունել է Հախմատի համաշխարհային 44-րդ օլիմպիադայում արծաթե մեդալներ նվաճած Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականի անդամներին:

Հանդիպմանը ներկա են Եղել ԿԳՍՍ նախարարի տեղակալ Կարեն Գիլյանը, Հայաստանի շախմատի ակադեմիայի հիմնադիր-նախազար Միքատ Լապուտյանը, նարզիչներ Յաշիկ Թավավոյանն ու Արման Փաշիկյանը, ինչպես նաև շախմատիստներ Գաբրիել Սարգսյանը, Ոորերտ Հովհաննիսյանը, Սամվել Տեր-Սահակյանը եւ Սանուել Պետրոսյանը: Հանդիպմանը ներկա չէր միայն Յանան Մելքոնյանը: Նա բացակայում է Երկրից:

Վահրամ Դումանյանը շնորհավորել է հայ շախմատիստներին ու նրանց պարգևատրել ԿԳՍՍ նախարարության ոսկե մեդալներով:

«Համաշխարհային օլիմպիադայում ծեր նվաճած արծաթե մեդալը մեզ համար ունկու արժեք ունի: Յապարտ եմ այս հաղթանակով եւ ուզում եմ վստահ լինելը, որ պատրաստ ենք ոլորտի գարզացման եւ առաջընթացի համար օգնել, ինչով կարողանանք: Սաղթում են ծեղ նորանոր նվաճումներ: Ընորհակալ են նաև այն մարդկանց, ովքեր իրենց ներդրումն ունեն այս հաղթանակի մեջ», - ասել է ԿԳՍՍ նախարարը:

Հարունակությունը՝ էջ 2

Առաջին դասարանցիների ընդունելության համար պահանջվող փաստթղթերը

Առցանց հայտագրումից հետո առաջին դասարան հաճախող Երեխաների դպրոց ընդունվելու համար պահանջվող փաստթղթերը ծնողները պետք է ուսումնական հաստատություն ներկայացնեն՝ համաձայն նախարարի թիվ 1640-Ն իրամանով սահմանված կարգի:

Սովորողին դպրոց ընդունելու համար ծնողը ներկայացնում է՝

- 1) դիմում՝ ուղղված տնօրենին,
- 2) սովորողի համրային ծառայության համարանիշի կամ դրանից օրենքով սահմանված կարգով իրաժարված լինելու մասին տեղեկանքի պատճենը,

- 3) լուսանկար՝ 3x4 չափսի:

ԿԳՍՍ նախարարությունը ստացել է ահազանգեր, որ որոշ դպրոցներ պահանջում են թշվական տեղեկանք:

Ուշադրություն. դպրոցը, բացի վերոնշյալ փաստթղթերից, իրավունք չունի պահանջելու որևէ այլ փաստաթուղթ:

Ծնողները փաստաթղթերը կարող են դպրոց ներկայացնել յուրաքանչյուր աշխատանքային օր:

Հայաստանը մնում է գերտերություն

սկիզբն՝ էջ 1

Ծնորհավորելով հավաքականի անդամներին Ծախմատի համաշխարհային օլիմպիադայում արծաթե մեղալներ նվաճելու կապակցությամբ՝ Վարչապետը նշել է.

«Հարգելի՞ պարող Փաշիկան,
Հայաստանի Հանրապետու-
թյան շախմատի հավաքականի
հարգելի՞ անդամներ,

Նախ ուզում են շնորհավորել
բոլորին եւ ձեզ՝ Յայսատանի
շախմատի հավաքականի հերթա-
կան մեջ հաջողության առիթով:

կամ առ հաշուության ալիքից։
Իհարկե, Յայսատանի աշխա-
մատի հավաքականը մեր երկրի
պատմության թերեւս անենա-
տիտղոսակիր հավաքականն է
երեք անգամ Շախմատային օլիմ-
պիադայի ոսկե մեդալ է նվաճել,
մեկ անգամ արծաթե, երեք բրոն-
զե, Շախմատի թիմային գավաթի
աշխարհի հաղթող, այսինքն՝
տիտղոսները շատ երկար կարելի
ե թվարկել։

Πιλόπι ένα μεταβατικό σύστημα παραγωγής ενέργειας, που θα αποτελείται από την ανάπτυξη της γεννητικής ενέργειας και την ανάπτυξη της αποθήκευσης ενέργειας, με στόχο την απόδοση της ενέργειας στην Ελλάδα να αυξηθεί στα 100% μέχρι το 2050.

Րափոխման ռազմավարության
մեջ մենք, որպես նպատակ, ֆիբ-
սել ենք, որ Յայաստանի Յանրա-
պետության ներկայացուցիչը
նվաճի Շախմատի աշխարհի ան-
հատական չենափոնի կոչումը: Սա
ծեւակերպել ենք որպես ռազմա-
վարական նպատակ Յայաստանի
համար, եւ ուղղու եմ ինանաք, որ
մենք նաև ծեր աջակցությամբ եւ
խորհրդով կամ հայտով պատ-
րաստ ենք անհրաժեշտ միջոցա-
ռումները ծեռնարկել դրան հաս-
նելու համար:

Կարծում եմ սա իրոք Յայաս-
տանի համար ռազմավարական
նպատակ է, եւ այն կյանքի կոչե-
լու համար պետք է շատ մեծ աշ-
խատանք կատարել: Այն, ինչ այ-
սօր ունենք, հնարավորություն է
լրացնել որ մենք ապօատանամ հա-

փառապանծ աշխատանքի համար»:

Նիկոլ Փաշինյանը ՀՅ շախմատի հավաքականի ներկայացուցիչների հետ մտքեր է փոխանակել Ծախմատի համաշխարհային 44-րդ օլիմպիադայի ընթացքի, մրցաշրջ ստացած տպավորությունների, ինչպես նաև մեր երկրում ինտելեկտուալ այս ապրոտածեի զարգացման հեռանկարների շուրջ: Արժարծվել են պետական աջակցության ծրագրերին,

Արծաթ, որ ուկու արժեք ունի

սկիզբն՝ էջ 1

Նախարարի տեղակալ Կարեն Գիլյոյանն ընդգծել է հայ շախմատիստները կոտրել են այն կարծրատիպը, թե մեր երկուում թիմային մարզաձեւերն այդքան էլ զարգացած են. «Այն, ինչ դուք արեցիք, վեր է բոլոր գնահատականներից: Սա կյանքիս ամենահամելի սենսացիան էր: Դուք իսկապես հաղթանակի բերկրանք պարզեցիք մեր ազգին, իսկ դա ամենաթամակն է: Դպրատ ենք ձեզնով: Ամենակարենորն այն է, որ ցույց տվեցիք թիմային բարձր որակներ, խաղացիք մեկու մյուսի համար, իսկ դա շատ գնահատելի է»:

Հավաքականի գլխավոր նար-
փշ Արման Փաշիկյանը եւս կարեւ-
որել է թիմային միասնականու-
թունը՝ ընդգծելով, որ չկային անձ-
նական անբիցիաներ. «Օլիմպիա-
դայից առաջ ուստիմնամարզական
հավաք անցկացրինք Ծաղկաձո-
րում, որտեղ նաեւ ֆիզիկական
պատրաստվածության վրա ուշ-
ադրություն դարձինք: Կարծում
եմ դա եւս մեզ օգնեց: Ինչ վերա-
բերում է մրցաշարին, ապա պետք
է նշեն հանդես եկանք շատ միաս-
նական: Զկային անհատական
անբիցիաներ, շատ միասնական
էնք, անզամ բոլորը խոսում էին
այն մասին, որ հայերի թիմն ամեն
ինչ միասին է անում: Բոլոր տղա-
ներն էլ հիմնալի հանդես եկամ
իրար օգնելով: Ակսոսում ենք, որ
շահթեցինք մրցաշարում, քանի
որ բավարար միավորներ էինք
հավաքնել: Պատմության մեջ երեկի
չեր եղել, որ այսքան միավորներով
որևէ հայրեն չունին:

Թիմը հայթող չդառնա»:
Գլխավոր մարզի խոսքով՝
Համաշխարհային օլիմպիադա-
յուն Հայաստանի հավաքականին
անգամ մրցակից թիմերն էին
Երևանազն. Խաղերից առաջ մո-
տենում ու հաջողություն էին մար-
զանց ներ ունեն:

Հայաստանի շախմատի ակադեմիայի հիմնադիր-նախազարդ Ամբարտ Լպուտյանն ընդգծել է շախմատային թիմուն շատ մեծ է նաև առաջին համարի դերակատարությունը. «Շատ կարենոր է, որ առաջին տախտակի վրա հանդես եկող շախմատիստ աչքի ըմկնի ճաւել մարդկային բարձր որակներով ու որպես առաջատար՝ թիմին կարողանա իր ետենից տանել: Շատ ուրախ ենք, որ ի դեմս Գաբրիել Սարգսյանի մենք հենց այդպիսի առաջատար ունենք»:

Նախարարի հետ հանդիպման
ընթացքում շախմատիստները
պատմել են իրենց տպավորու-
թյունների, խաղերի ընթացքի,
լարված ու հետաքրքիր պահերի
մասին:

Հայաստանի հավաքականի
առաջին հանար Գաբրիել Սարգս-
յանը հուարուսնում է որմի հա-

մար եւս անակնկալ էր այս արդյունքը. «Իհարկե, սպասում էինք

ճար եւս անակնկալ էր այս արդյունքը. «Իհարկե, սպասում էինք, քարը, մեծավ մասսամբ հենց նրա շնորհիկ էր»:

Հաջորդիկ տեղի է ունեցել
պարգևատրման հանդիսավոր
արարողություն:

Ծախմատի բնագավառում ուղեցած նշանակալի ավանդի համար՝ Դայաստանի շախմատի տղամարդկանց հավաքականի գլխավոր մարզի Արման Փաշիկյանը պարգևատրվել է Դայաստանի Դանրապետության վարչապետի հուշամեդալով, հավաքականի ավագ Դրաջիկ Թավառյանը, շախմատիստներ Ուրեմ Շովիանիսյանը, Սամվել Տեր-Սահակյանը, Մանուել Պետրոսյանը, Գարբիել Սարգսյանը եւ Քրամտ Մելքոնյանը պարգևատրվել են Դայաստանի Դանրապետության վարչապետի շնորհակալագրերով եւ Դայաստանի Դանրապետության 30-ամյակին Նվիրված հուշադրամներով:

Կարչապետ Փաշինյանը Հայաստանի շախմատի տղամարդկանց հավաքականի ներկայացուցիչներին է հանձնել բարձր պարգևները եւ եւս մեկ անգամ գովեստի խոսքեր ուղղել նրանց՝ իրենց շախմատային հաջողություններով Հայաստանի հեղինակությունը միջազգային մրցաշարերում բարձր պահելու համար:

բաներ հասկացա ու վերջին տուրերում, եղը արդեն ՍամՎելի Ծյարթերն էին տեղի տվել, վերադարձա ու լավ հանդես գալով՝ կարողացա օգնել թիվին»:

Որեքտ Հովհաննիսյանն էլ նշում է օլիմպիադայի 11 տոկերում հասցեի և տարրեր էնցիաներ ունենալ: Ի դեպ, Հովհաննիսյանն արծաթե մեդալ է նվաճել 4-րդ խաղատախտակի վրա: Նրա խոսքով՝ այդ մասին պարզեւատրման արարողության ժամանակ է իմացել. «Մրցաշարը շատ դժվար, հոգնեցուցիչ ու նաեւ շատ դրամատիկ ընթացք ունեցավ: Յատկապես դրամատիկ էր Եգիպտոսի և ԱՍ-Խ դեմ պարտիաները: Զի՞ մտածել, որ անհատական մեդալ կնվաճեն: Ուրախ եմ, որ տղաների խաղը սուրպելու»:

Սամվել Տեր-Սահակյանը շնորհակալություն է հայտնել հայկական պատվիրակությանն ու ընդգծել՝ իր համար պատիվ էր այսպիսի թիմի հետ խաղալը. «Քուրու տղաները հիմնալի հանդես եկան, բայց այն, ինչ արեց Գարքիել Սարգսյանը, մարդկային ուժեղից վեր էր: Որբերտին ու Յամատին էլ կուզեի առանձնացնել: Որբերտը մեր ունքարկուն էր, ինչպես Գարքիելը, մեզ մի շարք միավորներ պարզեւեց, իսկ Յամատը մեր հենասյունն էր ու պաշտպան: Ամենալարեւորն այն էր, որ թիմում չկային ամձանական անդրդիմաներ: Կարենու դեմ միայն թիմն ու ընկած է հաջորդություն:»

թիմային հաջողությունը»:
Յիշեցնենք Դայաստանի հա-
վաքականը վաստակած 19 միա-
վորով դարձել է Հնդկաստանում
անցկացված Դամաշխարհային
օլիմպիադայի փոխչեմային։
Նույնքան միավորով, սակայն
լրացուցիչ ցուցանիշներով չեմ-
պիոնի կոչումը նվաճել է Ուզբեկս-
տանի ընտրանին։ Լավագույն եռ-
յակը 18 միավորով եղափակել է
Յնուսաստանի եկուորությունը։

Օտար բառերից խուսափելու մասին

Հայոց լեզվի պահպանման մասին
մտահոգվել են մեր լեզվի զարգացման
տարրեր շրջաններում, քանզի գիտակցել
են, որ հայերենը մեր պէտականությունը
կերտող եւ ամրապնդող ամենակարեւոր
իրողությունն է, որով բնորդչվում է մեր
հնքնությունը: Մենք էլ պետք է գիտակցենք
դա:

Ներկայացնում ենք օտար բառերի եւս
մեկ ցանկ: Գործածենք դրանց հայերեն հա-
նարժեքները:

Օտար ուրիշ բառերի հայերեն համարժեքները հեշտ գտնելու հանար առաջարկում ենք Լեզվի կոմիտեի կայքի (լեզվիկոմիտե.հայ կամ www.langcom.am) որոննան համակարգը. ահա հղումը՝ լեզվիկոմիտե.հայ/օտար-բառեր/:

- #### **1. ակումույատոր – կուտակիչ**

2. Ենցիկլոպեդիա – համրագիտարան
3. Կոպիա – պատճեն
4. Լալիբը – տրամաչափ, չափ, մեծություն
5. Կոնապիես – 1. համալիր, 2. բարդույթ
6. Կոլեգա – գործընկեր
7. Կոնտուր – ուրվագիծ, եզրագիծ
8. Կլասիկ – դասական
9. Կոմետա – գիտասուղ
10. Կոնալեկտ – 1. հավաքածու, 2. համալիր, լրակազմ
11. Կոնսերվատոր – պահպանողական
12. Կոներցիոն – առեւտրային
13. Ներվ – նյարդ
14. Շոհֆու – տառատեսակ
15. Շորափ – տուգանք
16. Շպից – ներարկիչ
17. Շպիոն – լրտես

18. Աղօա – դիրք, կեցվածք
19. ռեկլամ – գովազդ
20. ռեզերվ – 1. պահեստազոր, 2. պաշտոնական պահպան
այր
21. Ականեր – ծրիչ, տեսածրիչ
22. Մորուկ – հնարջ
23. Մուրիստ – գրոսաշրջիկ
24. Մորասա – 1. մայուսուղի, 2. երթուղի,
3. ուղեգիծ
25. Ծիվիլիզացիա – քաղաքակրթություն
4. Օվալ – ձվաձեռ
27. Օրիգինալ – 1. բնագիր, նախօրինակ, սկզբնագիր 2. ինքնատիպ
28. Փինալ – եզրափակիչ
29. Փանատ – երկրպագու
30. Փիգուրա – 1. կերպար, կերպարներ, 2. կազմվածք, մարմնակառուցվածք

Հայերեն համարժեքները կիրառելու մասին

Դժվար է պատկերացնել, որ ընդհանենը մի բանի տասնամյակ առաջ մարդկանց ակացին խորը են թվացել այնպիսի բառեր, ինչպիսիք են համակարգիզ, տեսախցիկը, մենաշնորհը, գործարարը, գրուաշրջիկը, ժողովրդավարությունը եւ այլն:

Ժամանակը ցույց տվեց, որ բառերն անընդհատ գործածվելով են հարազատ դաշնում լսողությանը եւ սահուն մուտք գործում լեզու:

Նույնը տեղի է ունենում հիմա. նոր (կամ քիչ գործածվող) որեւէ բար լսելիս լեզվակիրներն ընդդիմանում, հակառակվում, անգամ ծաղրում են՝ առանց պատկերացնելու, որ խաթարում են լեզվի բնականոն ընթացքը:

Դետեւաբար՝ կրկին ու կրկին հորդորում
ենք վստահ գործածել օտար բառերի հայե-
րեն համարժեքները՝ նաև այլպես նպաս-
տելով լեզվի լիարժեք կիրառմանը:

- Ներկայացնում ենք օտար բառերի համարժեքների հերթական ցանկը Նախորդները կարող եք տեսնել մեր կաքում՝ լեզվիկոնիներէ.հայ (www.langcom.am)

  1. ասիմետրիկ – անհամաչափ
  2. գաստրոլ – հյուրախաղ
  3. գրեյպֆրուտ – թուրինց
  4. դեմոնստրատիվ – ցուցադրական
  5. էքսպերտիզա – փորձաքննություն

փորձագիտություն

  6. լատրեատ – դասինեկիր
  7. լատենտ – գաղտնի, բաքուն
  8. լոքեյշն – տեղ, վայր
  9. կասկա – սաղավարտ
  10. կաֆե – սրճարան
  11. կլասիֆիկացիա – դասակարգության դասակարգություն
  12. կոմպլեմենտար – 1. համահավասար, 2. փոխլրացումային
  13. կոսմիկ – տիեզերական
  14. կրիտիկա – քննադատություն

Նպաստելով հայերենի արդիականացմանը

Տարբեր ոլորտների մասնագիտական խոսքով ամրացել են մի շարք օտար բառեր, որոնց հայերեն համարժեքները գուցել տեսել ենք բառարաններում, լսել ենք, գիտենք, սակայն չենք գործածում: «Նիրիահ» բառերը շուտում են առնենաւ մեր խոսքում, լիարժեք լյանքով ապրում միայն այն ժամանակ, եղան շրջանառության մեջ են դրվում:

Հարստացնե՛ն նրան իսպահ հայերեն լեզվամտածողութանը հարազատ բառերով եւ նպաստե՛ն դրանց տարածնան:

- Լանգ, 3. փակաղակ

  6. էսկալատոր – շարժասանդուղի
  7. էսքիզ – 1. ուրվապատկեր, ուրվակար, 2. ուրվագիծ, 3. ուրվագիր
  8. իզոլյացիա – մեկուսացում
  9. ինֆրաստրուկտուրա – ենթակառուց վածք
  10. լոմ – լինգ
  11. կարնիզ – քիվ
  12. կանալիզացիա – կոյուղի
  13. կարտոն – ստվարաթուղթ
  14. կրօն – ամբարձիչ, կրունկ, վերաբրածք կրունկ
  15. կրնտեյներ – բեռնարկղ
  16. կրնդիցիներ – օդորակիչ
  17. մակետ – մանրակերտ

18. մետլախ – հախճասալ
19. շայքա – տափողակ
20. պավիլիոն – տաղապար
21. պարկետ – մանրահատակ, հատակ
22. պարապետ – քիվապատ
23. ռադիուս – շառավիղ
24. ռուբիլնիկ – հոսանքահատիչ, անջա-

սոց

25. սպիրալ – պարույր
26. վերտիկալ – 1. ուղղաձիգ, 2. ուղղա-
հայաց

27. վենտիլյացիա – օդափոխում, օդա-
փոխություն

28. վինտ – պտուտակ
29. տրոս – ծոպան
30. գիտադել – միջնաբերդ

Հայերենը պետք է պահպանենք ու զարգացնենք մենք՝ հայերս

Գովելի է, որ հայախոսները սիրում են օտար լեզուներ սովորել: Հատերը նոյնինեկ մեկից ավելի օտար լեզու գիտեն: Բնական է, որ լեզու սովորելու ընթացքում նարդիկ կարող են կրել օտար լեզվի ազդեցությունը: Սակայն բոլոր ազդեցությունները չեզոքանում են մայրենին շատ լավ ինձանալու եւ նրա շահն ամեն ինչից վեր դասելու պարագայում:

Բնական պետք է լինի, երբ բազմալեզու հայախոսը նայեթնիկը խոսելիս ուշադիր լինի իր խոսքի նկատմամբ եւ գործածի հայերեն բառեր (այդ թվում՝ եզրույթներ): Օստար բառերով համենված խոսքը լեզուների իմացության ցուցիչ է, այլ ավելի շուտ ցուցանոլություն:

Առաջարկում ենք օտար բառերի հայեցակացներին համարժեքների նոր ցանկ՝ խրախուսելով հայեցակացների բառերի գործածությունը:

Նախկինում հրապարակվածները կարող եք տեսնել մեր կայքի (լեզվիկոնի-տեհայ կամ www.langcom.am) «Օտար բառեր» բաժնում:

1. ամորֆ – անձեւ
  2. անգլիցիզմ – անգլիաբանություն
  3. առևտիստոր – 1. հաշվեքննող, 2. հաշվեքննիչ
  4. առևտենտիկ – 1գ իսկական, բնագրային, 2. հավաստի
  5. բրա – որմնաջահ
  6. էրոզիա – 1. քայլայում, 2. ողողամաշում, 3. բժշկ. քերծվածք

7. թեղողիա – աստվածաբանություն
8. ինցիդալ – սկզբանատար(եր), անվանատառ(եր)
9. լեռպարդ – ընձառյուծ
10. լուսա – խոշորացույց
11. կապսուլա – դեղապատճ, պատճեն
12. կապրիզ – քնահաճույք, կամակորույքում
13. կիսուկ – կրպակ
14. հեգենոնիա – գերիշխանություն
15. հիերարխիա – պաշտոնակարգություն, ստորագրություն, աստիճանակարգություն, ստորագրություն
16. մարշրուտ – երթուղի
17. մելոդիա – մեղենի
18. մելոման – երաժշտական, երաժշտականակարգություն

սեր

19. մետաֆոր(ա) – փոխաբերություն
20. մետեօրիտ – երկնաքար
21. մոդիֆիկացիա – ծեւափոխություն
22. նատուրա – 1. բնություն, 2. բնույթ, բնավորություն, 3. էություն
23. նեղլոգիզմ – նորաբանություն
24. նեւրոլոգ – նյարդաբան
25. պարալիչ / պարալիզ – կաթված
26. պէլիկան – հավալուսն
27. պրաեն් (ռուս. պրօබել) – բացատ
28. ռադիացիա – ճառագայթում, ճառագայթահարում
29. տարլետկա – հար, դեղահար, դեղահասն
30. ուժիվերսալիա – ընդհանրույթ

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցոյք՝ ՀՅ Սյունիքի մարզի «Ազգական միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի հիմնական բնույթական անձնագիրը (24 դասամաս), հիմնատիկայի (14 դասամաս), տեխնոլոգիայի (ուղարկելի խումբ, 9 դասամաս), կերպարվեստի (5 դասամաս) ուսուցիչ քափուր տեղին համար:

Մրցույթական անցկացվում է Երևու փուլով՝ թեսավորման և հարցազրոյցի: Թեսավորման փուլը անցկացվում է՝ ըստ ՀՅ ԿԳՍՍՆ մշակած հարցաշարի: Հարցազրոյցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունը և յուրաքանչյուր մասնակից հետ հարցազրոյցը անցկացնում առանձին:

Մրցույթի մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսանկար 3x4 չափի,

- բարձրագույն կրորույթունը հավաստող փաստաթուրը (դիպլոմ),

- անձի հաստատող փաստաթուրը,

- «Դաշնակրության մասին» ՀՅ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկանք աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրույկի պատճենը (առկայության դեպքում),

- ինքնակենսագրություն (Ձեւ 5),

- այլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՅ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուրը,

- ՀՅ արական սերի քաղաքացիները՝ նաև գիտության գրույկ,

- հրատարակած հոդվածների ցանկ կամ գիտական կոչումը հավաստող փաստաթուրը (առկայության դեպքում),

- դրականի մասնակար տարածությունը ունենալու դեպքում հավաստող փաստաթուրը:

Տնօրինի կողմնց նշանակված պատասխանատու անձը փաստաթուրի բնօրինակները հանձնատու է պատճենների հետ եւ բնօրինակները վերադարձնում: Եթե ներկայացված փաստաթուրից ցանկն ամբողջական չ կամ առկա են թերություններ, մասնակարող է մինչեւ փաստաթուրից ընդունման ժամկետի ավարտը վերացնել եւ համարել դրանք:

Փաստաթուրից ընդունվում են օգոստոսի 17-ից մինչեւ օգոստոսի 30-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 2-ին՝ ժամը 14:00-ին, ՀՅ Սյունիքի մարզի Վերաբերյան պատուի համար գանգահարել՝ բ. Արենից 21/1:

Տեղեկությունների համար գանգահարել՝ (094) 50-14-67 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցոյք՝ ՀՅ Սյունիքի մարզի «Լորի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ֆիզիկայի (10,5 դասամաս), մաթեմատիկայի (9,25 դասամաս), տեխնոլոգիայի (աշղին խումբ, 0,25 դասամաս) ուսուցչի քափուր տեղին համար:

Մրցույթական անցկացվում է Երևու փուլով՝ թեսավորման և հարցազրոյցի: Թեսավորման փուլը անցկացվում է՝ ըստ ՀՅ ԿԳՍՍՆ մշակած հարցաշարի: Հարցազրոյցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունը և յուրաքանչյուր մասնակից հետ հարցազրոյցը անցկացնում առանձին:

Մրցույթի մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսանկար 3x4 չափի,

- բարձրագույն կրորույթունը հավաստող փաստաթուրը (դիպլոմ),

- անձի հաստատող փաստաթուրը,

- «Դաշնակրության մասին» ՀՅ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկանք աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրույկի պատճենը (առկայության դեպքում),

- ինքնակենսագրություն (Ձեւ 5),

- այլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՅ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուրը,

- ՀՅ արական սերի քաղաքացիները՝ նաև գիտության գրույկ,

- հրատարակած հոդվածների ցանկ կամ գիտական կոչումը հավաստող փաստաթուրը (առկայության դեպքում),

- դրականի մասնակար տարածությունը ունենալու դեպքում հավաստող փաստաթուրը:

Տնօրինի կողմնց նշանակված պատասխանատու անձը փաստաթուրի բնօրինակները հանձնատու է պատճենների հետ եւ բնօրինակները վերադարձնում: Եթե ներկայացված փաստաթուրից ցանկն ամբողջական չ կամ առկա են թերություններ, մասնակարող է մինչեւ փաստաթուրից ընդունման ժամկետի ավարտը վերացնել եւ համարել դրանք:

Փաստաթուրից ընդունվում են օգոստոսի 17-ից մինչեւ օգոստոսի 30-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 2-ին՝ ժամը 14:00-ին, ՀՅ Սյունիքի մարզի Վերաբերյան պատուի համար գանգահարել՝ բ. Արենից 21/1:

Տեղեկությունների համար գանգահարել՝ (094) 50-14-67 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցոյք՝ ՀՅ Կունիքի մարզի «Արմավաշի մասմասի անվան հ. 6 միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ուսուցչի լեզվի (21 դասամաս) ուսուցչի քափուր տեղին համար:

Մրցույթը անցկացվում է Երևու փուլով՝ թեսավորման և հարցազրոյցի: Թեսավորման փուլը անցկացվում է՝ ըստ ՀՅ ԿԳՍՍՆ մշակած հարցաշարի: Հարցազրոյցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունը և յուրաքանչյուր մասնակից հետ հարցազրոյցը անցկացնում առանձին:

Մրցույթը անցկացվում է Երևու փուլով՝ թեսավորման և հարցազրոյցի:

Մրցույթը անցկ

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մոցույք՝ ՀՀ Շիրակի մարզի «Լոռտեղաբարձր միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի աշխատագրության (13 դասամաս), տեխնոլոգիայի (տղաների և աղջկների խմբեր, 3-ամսն դասամաս), մաթեմատիկայի (9 դասամաս), քիմիայի (9 դասամաս), կինակարության (10 դասամաս) ուսուցչի թափուր տեղի համար:

Մրցույթ անցկացվում է Երկու փուլով՝ թեսակլրումն և հարցագրույցի: Թեսակլրումն ամսն անցկացվում է՝ ըստ ՀՀ ԿԳՍՍ մշակած հարցաշարի: Հարցագրույցի փուլի հարցաշարը կազմում է հաստատությունն ու յուրաքանչյուր կազմում է հաստատությունը և յուրաքանչյուր մասնակից հետ հարցագրույց անցկացնելու առանձին:

Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեռ 1), մեկ լուսամկար 3x4 չափի,

- բարձրագույն կրորույթումը հավաստող փաստարուր (դիպլոմ),

- անձի հաստատող փաստարուր,

- «Նախակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկամբ աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրույկի պատճենը (առկայության դեպքում),

- ինքնակենսագրություն (Ձեռ 5),

- այլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստարուր,

- ՀՀ արական սերի քաղաքացիները՝ նաև գիմնիուզամբ գրույկ,

- հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական լրցումը հավաստող փաստարուրի (առկայության դեպքում),

- դրամագրումն տարակար ունենալու դեպքում հավաստող փաստարուր:

Տնօրենի կողմից նշանակված պատասխանատու անձը փաստարերի բօնիքնակեր համեմատում է պատճենների հետ և բօնիքնամեր վերաբերմուն: Եթե ներկայացված փաստարերի ցանկը ամբողջական չէ կամ առկա են թերություններ, մասնակից կարող է մինչեւ փաստարերի ընդունման ժամանելի ավարտը վերացնել և համարել դրանք:

Փաստարերն ընդունվում են օգոստոսի 17-ից մինչեւ օգոստոսի 30-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի և այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 2-ին՝ ժամը 14:00-ին, ՀՀ Շիրակի մարզի Լուսաբյուրի միջնակարգ դպրոցում, հասեցն գ. Լուսաբյուր, 4-րդ փ., շ. 17:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094) 86-28-93 հեռախոսահամարով:

Փաստարերն ընդունվում են օգոստոսի 17-ից մինչեւ օգոստոսի 30-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի և այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 2-ին՝ ժամը 14:00-ին, ՀՀ Շիրակի մարզի Սարսայի միջնակարգ դպրոցում, հասեցն գ. Սարսայ, 1-ին փ., շ. 81:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094) 86-28-93 հեռախոսահամարով:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094) 86-28-93 հեռախոսահամարով:

Փաստարերն ընդունվում են օգոստոսի 17-ից մինչեւ օգոստոսի 30-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի և այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցույթը տեղի կունենա սեպտեմբերի 2-ին՝ ժամը 14:00-ին, ՀՀ Շիրակի մարզի Սարսայի միջնակարգ դպրոցում, հասեցն գ. Սարսայ, 1-ին փ., շ. 81:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094) 86-28-93 հեռախոսահամարով:

Տեղեկությունների համար զ

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցոյք՝ ՀՀ Կրարատի մարզի «Կամքաբարձր միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի հիմքում առաջարկած դասանության, տեխնոլոգիայի (4 դասաժամ) ուսուցչի քափող տեղերի համար:

Մրցոյքը անցկացվին է Երևան փոլով՝ թեսավայրում և հարցարույցից: Թեսավայրում համար փուլը անցկացվում է՝ ըստ ՀՀ ԿԳՍՍՆ մշակման հարցաշարի: Հարցարույցի փուլը փուլի հարցաշար կազմում է հաստատությունը եւ յուրաքանչյուր մասնակից հետ հարցարույցն անցկացմուն առանձին:

Մրցոյքին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսամկար 3x4 չափի,

- բարձրագույն կրորույլումը հավաստող փաստաթուրը (դիպլոմ),

- անձնահաստություն փաստաթուրը,

- «Յանրակրության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկամբ աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրույկի պատճենը (առկայության դեպքում),

- հիմնակենսագրույրում (Ձեւ 5),

- այլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուրը,

- ՀՀ արական սերի քաղաքացիները՝ նաեւ զինվորական գրքովկ,

- հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական լրումը հավաստող փաստաթուրը (առկայության դեպքում),

- որակավորման տարակարգ ունենալու դեպքում հավաստող փաստաթուրը:

Տօնութիւն կողմից նշանակված պատասխանատու անձն փաստաթուրի բնօրինակները համամատում է պատճենների հետ և բնօրինակները վերաբերնուն: Եթե ներկայացված փաստաթուրի ցանկը անբողջական չէ կամ առկա են թերություններ, մասնակիցը կարող է մինչեւ փաստաթուրի բնօրունակն ժամկետի ավարտը վերացնել եւ համալուք:

Փաստաթուրին ընդունվում են օգոստոսի 17-ից մինչեւ օգոստոսի 30-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցոյքը տեղի կունենա սեպտեմբերի 2-ին՝ ժամը 14:00-ին, ՀՀ Կրարադի մարզի Նոր Կանք Հարավարձու հասցեն գ. Նոր Կանք, Հարավարձ 7:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (094) 00-87-87 հեռախոսահամարով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցոյք՝ ՀՀ ԿԳՍՍՆ «Յանրակրության 1. հաստու կրածանության» ՊՈԱԿ-ի հայոց լեզվի եւ գրականության (8 դասաժամ), երաշտության (2 դասաժամ), կերպարվեսն (2 դասական), քիմիայի (2 դասաժամ), խոհարարական գրույկ (6 դասաժամ) ուսուցչի քափող տեղերի համար:

Մրցոյքը անցկացվում է Երևան փոլով՝ թեսավայրումներու և հարցարույցից: Թեսավայրումներու համար փուլը անցկացվում է՝ ըստ ՀՀ ԿԳՍՍՆ մշակման հարցաշարի: Հարցարույցի փուլը փուլի հարցաշար կազմում է հաստատությունը եւ յուրաքանչյուր մասնակից հետ հարցարույցն անցկացմուն առանձին:

Մրցոյքին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսամկար 3x4 չափի,

- բարձրագույն կրորույլումը հավաստող փաստաթուրը (դիպլոմ),

- անձնահաստություն փաստաթուրը,

- «Յանրակրության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկամբ աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրույկի պատճենը (առկայության դեպքում),

- հիմնակենսագրույրում (Ձեւ 5),

- այլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուրը,

- ՀՀ արական սերի քաղաքացիները՝ նաեւ զինվորական գրքովկ,

- հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական լրումը հավաստող փաստաթուրը (առկայության դեպքում),

- որակավորման տարակարգ ունենալու դեպքում հավաստող փաստաթուրը:

Տօնութիւն կողմից նշանակված պատասխանատու անձն փաստաթուրի բնօրինակները համամատում է պատճենների հետ և բնօրինակները վերաբերնուն: Եթե ներկայացված փաստաթուրի ցանկը անբողջական չէ կամ առկա են թերություններ, մասնակիցը կարող է մինչեւ փաստաթուրի ընդունակն ժամկետի ավարտը վերացնել եւ համալուք:

Փաստաթուրին ընդունվում են օգոստոսի 17-ից մինչեւ օգոստոսի 30-ը ներառյալ, ամեն օր՝ ժամը 10:00-ից 15:00-ը, բացի շաբաթ, կիրակի եւ այլ ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցոյքը տեղի կունենա օգոստոսի 31-ին՝ ժամը 12:00-ին, ՀՀ ԿԳՍՍՆ Յանրակրության պատասխանական լինգվիստիկայի անվանության գույքում, հասցեն ք. Երևան, Վարդաշեն 6-րդ փ., 68/2 շ.:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (010) 45-14-21, (098) 88-38-53 հեռախոսահամարներով:

Հայտարարություն

Հայտարարվում է մրցոյք՝ ՀՀ ԿԳՍՍՆ «Երեւանի Ա. Ղարիբյանի անվան հ. 142 ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ-ի հիմքում աշխատավայր դասանամատ, տեխնոլոգիայի (4 դասաժամ) ուսուցչի քափող տեղերի համար:

Մրցոյքը անցկացվում է Երևան փոլով՝ թեսավայրումն եւ հարցարույցից: Թեսավայրումն եւ հարցարույցից՝ Անդրաշահար կազմում է հաստատությունը եւ յուրաքանչյուր մասնակից հետ հարցարույցն անցկացմուն առանձին:

Մրցոյքին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսամկար 3x4 չափի,

- բարձրագույն կրորույլումը հավաստող փաստաթուրը (դիպլոմ),

- անձնահաստություն փաստաթուրը,

- «Յանրակրության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկամբ աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրույկի պատճենը (առկայության դեպքում),

- հիմնակենսագրույրում (Ձեւ 5),

- այլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուրը,

- ՀՀ արական սերի քաղաքացիները՝ նաեւ զինվորական գրքովկ,

- հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական լրումը հավաստող փաստաթուրը (առկայության դեպքում),

- որակավորման տարակարգ ունենալու դեպքում հավաստող փաստաթուրը:

Մրցոյքին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսամկար 3x4 չափի,

- բարձրագույն կրորույլումը հավաստող փաստաթուրը (դիպլոմ),

- անձնահաստություն փաստաթուրը,

- «Յանրակրության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկամբ աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրույկի պատճենը (առկայության դեպքում),

- հիմնակենսագրույրում (Ձեւ 5),

- այլ պետությունների քաղաքացիները՝ ՀՀ-ում աշխատելու իրավունքը հավաստող փաստաթուրը,

- ՀՀ արական սերի քաղաքացիները՝ նաեւ զինվորական գրքովկ,

- հրատարակված հոդվածների ցանկ կամ գիտական լրումը հավաստող փաստաթուրը (առկայության դեպքում),

- որակավորման տարակարգ ունենալու դեպքում հավաստող փաստաթուրը:

Մրցոյքին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել՝

- դիմում (Ձեւ 1), մեկ լուսամկար 3x4 չափի,

- բարձրագույն կրորույլումը հավաստող փաստաթուրը (դիպլոմ),

- անձնահաստություն փաստաթուրը,

- «Յանրակրության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան աշխատանքային ստաժի վերաբերյալ տեղեկամբ աշխատավայրից եւ աշխատանքային գրույկի պատճենը (առկայության դեպքում),

- հիմնակենսագրույրում (Ձեւ 5),

- այլ պետությունների քաղաքացիներ

